

Vergaderjaar 2008–2009

31 924 D

Jaarverslag en slotwet Fonds Economische Structuurversterking 2008

Nr. 6

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 8 juni 2009

De vaste commissie voor Economische Zaken¹, heeft over het Jaarverslag 2008 van het Fonds Economische Structuurversterking (Kamerstuk 31 924 D, nr. 1) de navolgende vragen ter beantwoording aan de regering voorgelegd.

Deze vragen, alsmede de daarop bij brief van 5 juni 2009 gegeven antwoorden, zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Timmer

De griffier van de commissie,
Franke

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Schreijer-Pierik (CDA), Vendrik (GL), Ten Hoopen (CDA), Spiess (CDA), Van der Ham (D66), Van Velzen (SP), Aptroot (VVD), Smeets (PvdA), Samsom (PvdA), Timmer (PvdA), voorzitter, Irrgang (SP), Jansen (SP), Biskop (CDA), Ortega-Martijn (CU), Blanksma-van den Heuvel (CDA), Van der Burg (VVD), Graus (PVV), Zijlstra (VVD), Besselink (PvdA), Gesthuizen (SP), Ouwehand (PvdD), Vos (PvdA), De Rouwe (CDA) en Elias (VVD).

Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Van Dijk (CDA), Sap (GL), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Aasted Madsen-van Stiphout (CDA), Koşer Kaya (D66), Ulenbelt (SP), Blok (VVD), Boelhouwer (PvdA), Kalma (PvdA), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), Karabulut (SP), Luijben (SP), De Nerée tot Babberich (CDA), Wiegman-van Meppelen Scheppink (CU), Atsma (CDA), Dezentjé Hamming-Bluemink (VVD), Madlener (PVV), Nicolai (VVD), Van Dam (PvdA), Gerkens (SP), Thieme (PvdD), Heerts (PvdA), Uitslag (CDA) en Weekers (VVD).

1

Hoe verhoudt het hanteren van de nieuwe voedingssystematiek van het Fonds Economische Structuurversterking (FES) zich met het feit dat de wijziging van de FES-wet daartoe nog niet door het parlement behandeld, laat staan bekrachtigd, is?

De FES-begroting voldoet uiteraard aan de eisen die de FES-wet en andere wetten aan de begroting stellen. In het Coalitieakkoord is een vaste voeding van het FES afgesproken. Vooruitlopend op wijziging van de FES-wet is een wettelijke voorziening getroffen in de FES-begrotingswet waarbij van de (huidige) FES-wet wordt afgeweken. De FES-begrotingswetten van 2008 en 2009 vermelden deze afwijking van de FES-wet uitdrukkelijk (zie wetsartikel 2). Dit is mogelijk omdat begrotingswet en FES-wet formeel wetten van gelijke orde zijn. Vanzelfsprekend dient afwijking van de FES-wet uitzondering te blijven. Na wijziging van de FES-wet zal dit naar verwachting ook niet meer nodig zijn en zal nog slechts in uitzonderlijke gevallen van deze mogelijkheid gebruik gemaakt worden.

2

Hoeveel geld is er daadwerkelijk uitgegeven aan kredieten en hoeveel is er blijven liggen? Voor welke projecten en waarom?

Vanuit het FES worden er in beginsel geen kredieten voor projecten verleend. Wel vindt in een aantal gevallen voorfinanciering (een leenconstructie) plaats van projecten vanuit het FES. Lopende projecten, waarbij voorfinanciering vanuit het FES heeft plaatsgevonden zijn het project Respiratoir Syncytieel Virus van het Ministerie van VWS en het project Geluidsisolatie rond Schiphol.

3

Waarom is er geen realisatie op de projecten in voorbereiding?

De projecten die op artikel «Projecten in voorbereiding» van de FES-begroting zijn opgenomen betreffen projecten die nog in de voorbereidende fase zitten. Zodra de projecten door de ministerraad zijn goedgekeurd, worden de middelen voor deze projecten overgeboekt naar de desbetreffende uitgavenartikelen en departementale begrotingen. De daadwerkelijke uitgaven voor deze projecten worden dan gerealiseerd op de uitgavenartikelen en departementale begrotingen en niet op het artikel «Projecten in voorbereiding».

4

Waarom is de voeding uit incidentele baten geschrapt?

In het Coalitieakkoord is afgesproken dat het FES een vaste voeding krijgt. Hierbij worden de ontvangsten van het FES bij begrotingswet vastgesteld en fluctueren deze niet meer met mutaties in de gasbaten of anderszins. Door deze manier van vaststellen van de gasbatenvoeding van het fonds is de Fes-voeding uit incidentele baten niet meer relevant en is derhalve komen te vervallen.

5

Wanneer is de indiening van de nieuwe FES-wet te verwachten?

Het wetsvoorstel zal naar verwachting voor het zomerreces bij Uw Kamer worden ingediend.

6

Was de ingelopen achterstand bij het project «Dynamisch Verkeersmanagement» niet te voorzien? Indien dit wel het geval is, waarom zijn de € 20 miljoen extra niet in de aanvankelijke begroting opgenomen?

Bij de begroting 2008 (september 2007) was de achterstand nog niet bekend. De onderuitputting 2007 op het budget voor Dynamisch Verkeersmanagement bleek pas ten tijde van de Najaarsnota 2007. Dat deze onderuitputting leidt tot hogere uitgaven in 2008 is bij de eerst volgende mogelijkheid, zijnde de eerste suppletoire begroting 2008 (Voorjaarsnota) gemeld.

7

Ligt het inlopen van de vertraging rond de projecten op het gebied van Luchtkwaliteit in de lijn der verwachting? Kan de Kamer in de komende jaren hogere uitgaven verwachten dan oorspronkelijk geraamd?

Ja, het inlopen van de vertraging rond de projecten in het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit) ligt in de lijn der verwachting. De vertraging in de uitbetalingen van de 3e tranche FES-gelden t.b.v. luchtkwaliteit zijn veroorzaakt door de eis van VROM dat de gehele procedure secuur, volledig en goed gedocumenteerd moet worden uitgevoerd. Aan de NSL-regio's is de eis gesteld dat de vereiste co-financiering van de NSL-projecten (50%) bestuurlijk moet zijn vastgelegd. Dit betekende dat hiervoor goedkeuring van gemeenteraad of Gedeputeerde Staten was vereist. Dit heeft tot vertraging geleid, maar wel tot het gewenste effect van zorgvuldigheid en onderbouwing.

Inmiddels hebben 4 van de 7 NSL-regio's de vereiste onderbouwing aangeleverd en het verzoek tot uitbetaling ingediend is één NSL-regio bijna zover en zijn twee NSL-regio's nog bezig met de interne procedure. Naar verwachting zal de 3e tranche FES-gelden tbv het NSL voor het eind van het jaar zijn uitgekeerd, op voorwaarde dat de betrokken NSL-regio's hun verzoek tot uitbetaling (inclusief onderbouwing) tijdig hebben ingediend.

8

Wat zijn de redenen van de vertraging van de projecten die voortvloeien uit het Besluit subsidies investeringen kennisinfrastructuur (BSIK)?

De BSIK-projecten van de ministeries van EZ, LNV, VWS en VROM en het Infrastructuurfonds hebben om uiteenlopende redenen vertraging opgelopen.

De uitputting van de BSIK-projecten van EZ is lager dan aanvankelijk geraamd als gevolg van het declaratiegedrag van de consortia. Over 2008 is bijvoorbeeld bij één consortium een bedrag van € 12 mln pas in 2009 uitbetaald omdat de onderbouwing aanvankelijk onvoldoende was. Daarnaast declareert een aantal consortia minder dan op grond van de regeling mogelijk is. Dit gebeurt vaak ook doordat de partners in deze consortia achterblijven in hun declaraties richting de penvoerders van deze consortia. De verwachting is dat de vertraging in de komende jaren wordt ingelopen.

De vertraging van het BSIK-project Transitie duurzame landbouw van het Ministerie van LNV heeft te maken met het in gang zetten van geschikte deelprojectvoorstellen door Transforum in overleg met het bedrijfsleven. Het organiseren van die deelprojecten en het afstemmen met de benodigde cofinanciering vanuit het bedrijfsleven kost tijd, waardoor het oorspronkelijk gedachte tempo te ambitieus blijkt te zijn.

Een aantal BSIK-projecten van het Ministerie van VWS heeft met name in de eerste fase vertraging opgelopen, omdat de werving van onderzoekers trager is gegaan dan gepland. Een tweede oorzaak van de vertraging is het declaratiegedrag van de consortia. Over 2008 heeft één van de consortia om administratieve redenen geen voorschotverzoek ingediend.

De vertraging van BSIK-projecten van het Ministerie van VROM is grotendeels te wijten aan het BSIK-programma Habiforum. Dit is een meerjarig programma waaruit een groot aantal toekenningen plaatsvindt. Conform de regeling kan zonder aanvullende voorwaarden op grond van de liquiditeitsbehoefte tot 80% worden bevoorschot en wordt het restant in beginsel pas uitbetaald op het moment van afrekening van de individuele toekenningen. Hoewel de uitvoering van het programma op schema ligt – afronding van het totaalprogramma zal in 2009 plaatsvinden – heeft de toepassing van de 80% regel tot een administratieve vertraging in de uitvoering van de betalingen geleid.

De vertraging van het BSIK-project Transumo van het Infrastructuurfonds heeft te maken met het niet tijdig kunnen aanleveren van de benodigde verantwoordingsinformatie van derden. De werkzaamheden lopen naar verwachting, maar de financiële afhandeling blijft achter.

9

Hoe valt de vertraging rond de innovatievouchers te verklaren?

De innovatievouchers 2008 konden tot eind 2008 aangevraagd worden. Deze innovatievouchers zijn een jaar geldig en kunnen tot eind 2009 verzilverd worden. Het uitbetalen van de subsidies voor de innovatievouchers 2008 zal daarom voor een groot deel in 2009 plaatsvinden. De regeling is als zodanig ingericht.

10

Is de afdracht aan het Ministerie van Financiën van € 4,7 miljard op te vatten als een éénmalige meevaller?

De genoemde € 4,7 mld betreft het afboeken van het batig eindsaldo van het fonds van het jaar 2007. Dit houdt verband met de vaste voeding die met ingang van deze kabinetsperiode wordt gehanteerd. Hierbij worden de ontvangsten van het FES bij begrotingswet vastgesteld en fluctueren deze niet meer met mutaties in de gasbaten. Het is daarom niet meer nodig om het batig of nadelig eindsaldo toe te voegen aan het beginsaldo van het volgende begrotingsjaar. Omdat het saldo reeds was belegd met uitgaven uit het FES in de jaren na deze kabinetsperiode, is door de afdracht geen sprake van een meevaller waarmee extra uitgaven gefinancierd kunnen worden.

11

Wat wordt verstaan onder het Respiratoir Syncytieel Virus (RSV)?

RSV is de belangrijkste oorzaak van luchtweginfecties bij jonge kinderen. Ook ouderen en mensen met hart- en longziekten lopen soms grote gezondheidsrisico's door infectie met het virus.